

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm VII. Examinata &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

2. & seqq. Quia si beneficium ita plenè unitū sit Monasterio, tunc relicta congruā sustentatione Religioso veluti Vicario manuali de reliquis redditibus tanquam bonis Monasterij Prælatus disponere potest. sin autè beneficium etiam regulare non ita plenè subiectum sit, sed solum dicatur regulare, quia per regulas administrari debet, vel etiam à Prælato regulari conferri, tali casu Prælatus non potest de redditibus eius disponere. sicuti videre est in *Clement. de supplenda negligentia Prælatorum.*

17. Ad extremum notanda est limitatio, quæ poni debuisset quæstione præcedente in dicto 2. ex *Dominico & Franc. in cir. c. ult. Sanch. 1137.* quòd Religiosi S. Benedicti, qui ad regulare beneficium promoventur ex provisione Pontificis aut Legati eius, in omnibus subesse debeant Abbati suo, ab eòq; revocari possint propter specialem constitutionem ab ipsis citatam.

CAPITVLVM VI.

Porrecta &c.

PARAPHRASIS.

Relatum est Innoc. III. quòd plures Religiosi, qui Prioratibus, aliisve administrationibus præerant, à Pontifice impetratas literas confirmationis exhiberent super beneficiis suis possidendis, quoad vixerint, eaq; occasione bona Prioratum dissiparent, asserentes, se eorum respectu Prælatis nō subesse. Hòc intellecto.

Respondit Pàpa, se non credere, quòd eiusmodi literæ à Cancellaria sua emanarint. quare mandat Delegato, ut Religiosos, qui tales literas exhibent, tanquā falsarios puniat, ut, si in literis confirmationis non fiat mentio Religionis, tum eas tanquam subreptitias propter veri taciturnitatem irritas esse, declaret.

NOT. vn. Prioratus aliæve administrationes Regulares, si manuales sunt, non facillè Pontifex confirmat Regulari ad tempus vitæ suæ, sicuti dixi e. præcedente.

Adverte autem, quòd Pàpa non dicat, tales confirmationes à Romana sede nunquā emanare, id enim falsum est, sicuti *Imol. hinc advertit n. 2.* sed ait, se non existimare, quòd

ex sua Cancellaria tales literæ prodierint, & ideo, qui eas exhibuerint, tanquam de falsitate suspectos puniri posse.

CAPITVLVM VII.

Examinata &c.

PARAPHRASIS.

Lis erat inter Nobilem de Rivaria & milites Campaniæ, super iure Patronatūs, in qua partes sub certa forma compromiserunt in Vice Dominum (seu Vicarium) Sabinensem, is arbitrium seu laudū promulgavit, quòd partes ambæ receperunt, & comuni consensu à Cœlestino III. confirmationem eius impetrarunt. Sed successor eius Honorius III. hinc rescribit, cum arbitriū seu laudū contra formam juris & compromissi promulgatū fuerit, ideo non obstante confirmatione Papali, quippe quæ data fuit cum clausula, sicuti arbitrium providè latum, & ab utraque parte receptum est, irritum, & inane esse.

SUMMARY.

1. Sententia aut arbitrium ipso iure nullum, non potest ex partium consensu approbari.
2. Neque si illud confirmetur à Pontifice in forma communi, ideo valorem consequitur.

NOT. I. Si sententia, aut arbitrium (nam arbitria ad formā iudiciorum redacta sunt *l. i. ff. de arbitris*) sit ipso iure nullum, nō potest ex partium consensu approbari. ita sumitur ex hoc cap. Ratio est, quia sententia, aut laudum, cum sit aliquid juris, nō est subiectum partium voluntati.

Sed ob stare videtur *l. 2. C. communia utriusq; iudicii, infra gl. finali.* ubi dicitur: quòd sententia, quæ irrita est, partium consensu approbari possit, ita ut saltem per modum pacti obliget.

Resp. Cùm Abbate hinc *n. 4.* Veram esse hanc doctrinam, si id, quod per sententiam decretum, partium voluntati & dispositioni, aut transactioni subiiciatur, quod in casu nostri Capituli non erat, agebatur enim de iure Patronatūs, quòd secundum juris Ecclesiastici dispositionem, & non secundum liberā quorumlibet voluntatē, aut pactū competere potest, præsertim personis laicis, uti dicitur *tit. de iure patronat. lib. 3.*

Not.

Not. II. Si sententia vel laudum arbitri, quod secundum se irritum, à Pontifice confirmetur in forma communi, non ideo valorem consequitur, quia confirmatio in forma communi actui non subsistenti nihil confert, sicuti dixi in c. 1. h. 1. Censetur autem confirmatio facta in forma communi, si clausula adiecta sit, confirmantis actum sicuti providè gestus est, dummodo vocula *sicuti* accipiatur conditionaliter, non causaliter, ut dicitur: c. sequente.

CAPITVLVM VIII.

Venerabilis.

PARAPHRASIS.

Inter ArchiEpiscopum Niconiensem & Coepiscopos eius, ex una parte, & Regem, Barones, ac milites Cypri ex altera parte supra quibusdam decimis, interveniente Episcopo Apostolicae tunc Sedis legato amicabile compositis facta est, eo adiecto, ut quantoque Apostolica autoritate confirmaretur, & tunc statim executioni mandaretur.

Postquam verò Pontifex eam confirmavit, & ad maiorem rei evidentiam literis confirmationis tenorem compositionis inseruit, Rex cum suis eam servare recusavit, frivole prætendens, partim quòd in literis Papæ verbum *confirmationis* ante tenorem compositionis contra Romanæ Curiae stylum positum sit, partim quòd clausula usitata, *sicuti sine pravitate providè facta fuit* in eisdem literis contineatur. His tamen nihil obstantibus mandat Honorius, si res ita se habeat, ut Rex cum suis dictam compositionem adimpleat.

SUMMARIUM.

1. Confirmationem, in qua exprimitur tenor transactionis, Superior ex certa scientia confirmare videtur.
2. In clausula: Sicuti sine pravitate providè factum est: adiecta à Papa Dispositione post plenam eius notitiam: vox Sicut, non conditionaliter, sed causaliter accipienda est.

NOT. I. Si in confirmatione exprimat tenor transactionis alteriusve dispositionis, quæ confirmatur, tunc Superior cõfir-

mans, ex certa scientia cõfirmare videtur. vide, quæ dixi in c. 1. ibidem. Beroius. n. 29. h. 2.

Not. II. Si Pontifex post plenam notitiã transactionis, alteriusve dispositionis, eam confirmat adiectã clausulã *sicuti sine pravitate providè factum est*. Vocula *sicuti* accipi debet non conditionaliter, sed causalitè, ut sensus sit: quandoquidem rectè transactum, ideo transactionem confirmamus. operatur autem talis confirmatio ex certa scientia, ut nec pars altera, nec Iudex aliquis inferior prætextu alicuius defectus in dubium revocare aut rescindere possit.

CAPITVLVM IX. & VI.

Sua.

PARAPHRASIS.

Legatus à latere quædam Monasteria aliis Ecclesiasticis Conventibus aut Clericis Diocesis Constantinopolitanæ contulit, aut incorporavit, easque collationes Papa confirmavit. Quã occasione acceptã, ij, quibus collatio, aut incorporatio facta erat, Patriarche obedire & jura patriarchalia præstare recusarunt. Hoc intellecto Honorius III. scribit, se nolle, ut per eiusmodi collationes & cõfirmationes jura Diocesanæ minuantur, aut tollantur; quare mandat, ut reiectã hæc irrationabili præensione ij, quibus tales collationes factæ sunt, Patriarchæ reverentiã & obedientiã exhibeant, eique jura debita persolvant.

SUMMARIUM.

1. Monasteria, præter eorum primam fundationem, aliis Ecclesiis aut Ecclesiasticis personis conferri possunt ex causa rationabili.
2. Et talem mutationem etiam legatus à latere instituere potest.
3. Fundator non potest aliter velle Ecclesiasticam fundationem facere, nisi ut ea subsit potestati & administrationi Ecclesiasticorum Pralatorum, præsertim Papæ, qui proinde de omnibus beneficiis Ecclesiasticis plenissimam disponendi potestatem habet.
4. Concessionem aut incorporationem Monasteriorum, aliarumque Ecclesiarum, si Episcopo subiecta fuerint, fieri censentur salvo jure Episcopali.